

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI

z dnia 22 lutego 2012 r.

w sprawie pomocy państwa nr SA.29608 (C37/10) wdrożonej przez Węgry na dokapitalizowanie FHB Jelzálóbank Nyrt

(notyfikowana jako dokument nr C(2012) 1021)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2014/296/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami ⁽¹⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) Dnia 25 marca 2009 r. Węgry udzieliły bankowi FHB Jelzálóbank Nyrt (zwanemu dalej „FHB” lub „bankiem”) pożyczki średnioterminowej państwa w wysokości 120 mld forintów węgierskich (HUF) (około 410 ⁽²⁾ mln EUR) w ramach programu wspierania płynności dla banków węgierskich, który został zatwierdzony przez Komisję dnia 14 stycznia 2010 r. ⁽³⁾. Dnia 31 marca 2009 r. władze węgierskie dokapitalizowały FHB kwotą 30 mld HUF (około 100 mln EUR) w formie nowo wyemitowanych akcji uprzywilejowanych w zakresie dywidendy specjalnej i jednej akcji z prawem głosu, które przyznano dnia 31 marca 2009 r. w ramach programu gwarancji i dokapitalizowania zatwierdzonego przez Komisję ⁽⁴⁾.
- (2) W pismach z dnia 3 kwietnia, 13 maja, 14 lipca i 11 września 2009 r. Komisja zażądała od władz węgierskich informacji na temat warunków dokapitalizowania. Władze węgierskie udzieliły odpowiedzi w pismach z dnia 24 kwietnia, 2 czerwca, 12 sierpnia i 9 października 2009 r.
- (3) Ze względu na wątpliwości dotyczące stabilności banku w momencie dokapitalizowania Komisja zażądała od Węgier w dniu 19 października 2009 r. przekazania planu restrukturyzacji FHB zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa ⁽⁵⁾ (zwanym dalej „komunikatem w sprawie restrukturyzacji”). Węgry przekazały dalsze informacje w dniu 12 i 19 listopada 2009 r. oraz projekt planu restrukturyzacji w dniu 26 stycznia 2010 r.
- (4) Dnia 19 lutego 2010 r. FHB zwrócił państwu pełną kwotę dokapitalizowania.

⁽¹⁾ Dz.U. C 178 z 18.6.2011, s. 7.

⁽²⁾ Na podstawie kursu walutowego EUR/HUF (289,63) z dnia 15 lutego 2012 r.

⁽³⁾ Dz.U. C 47 z 25.2.2010, s. 16.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 147 z 27.6.2009, s. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9.

- (5) W pismach z dnia 24 i 25 marca 2010 r. Węgry przekazały Komisji dalsze informacje. Dnia 21 kwietnia 2010 r. FHB zwołał ogólne zgromadzenie akcjonariuszy, podczas którego FHB podjął decyzję o zapłacie państwu odsetek z tytułu dokapitalizowania, w następstwie czego Komisja w piśmie z dnia 22 kwietnia 2010 r. zażądała przekazania informacji.
- (6) Komisja zażądała przekazania dalszych informacji w pismach z dnia 2 czerwca i 1 października 2010 r. Władze węgierskie przedstawiły dodatkowe informacje w piśmie z dnia 11 czerwca 2010 r.
- (7) Dnia 15 czerwca 2010 r. Węgry przedstawiły zaktualizowany plan restrukturyzacji, który uzupełniono o dalsze istotne dane przekazane dnia 30 września 2010 r.
- (8) Władze węgierskie przedstawiły dalsze informacje w pismach z dnia 18 czerwca, 28 lipca i 5 października 2010 r. oraz poinformowały Komisję pismem z dnia 29 października 2010 r., że FHB zapłaciło odsetki z tytułu dokapitalizowania.
- (9) Dnia 16 grudnia 2010 r. Komisja podjęła decyzję o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „Traktatem”) w odniesieniu do środków pomocy na rzecz FHB. Następnie władze węgierskie wystąpiły do Komisji z wnioskiem o zmianę tej decyzji, ponieważ pewne jej części były niepoprawne i nieaktualne. W związku z tym wspomnianą decyzję zastąpiono nową decyzją z dnia 24 stycznia 2011 r. (¹) (zwaną dalej „decyzją o wszczęciu postępowania”). Pismem z dnia 24 stycznia 2011 r. Komisja poinformowała władze węgierskie o swojej decyzji o wszczęciu postępowania określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu w odniesieniu do środka pomocy. Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej dnia 18 czerwca 2011 r. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat przedmiotowego środka.
- (10) W piśmie z dnia 2 marca 2011 r. władze węgierskie przedstawiły swoje uwagi w odniesieniu do decyzji Komisji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r. otwierającej formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie środka pomocy udzielonego FHB. Spostrzeżenia te uzupełniono uwagami otrzymanymi od FHB w piśmie z dnia 11 lipca 2011 r.
- (11) W piśmie z dnia 18 lipca 2011 r. strona trzecia (Magyar Jelzálogbank Egyesület — stowarzyszenie węgierskich banków hipotecznych) przedstawiła Komisji swoje uwagi w odniesieniu do decyzji o wszczęciu postępowania.
- (12) Władze węgierskie przekazały kolejną aktualizację planu restrukturyzacji oraz dodatkowe informacje dotyczące spłaty dokapitalizowania na rzecz państwa węgierskiego w piśmie z dnia 3 października 2011 r.
- (13) Dnia 15 grudnia 2011 r. FHB i państwo węgierskie podpisały nową umowę, zgodnie z którą bank zobowiązał się zapłacić państwu odsetki uzgodnione pierwotnie w umowie o dokapitalizowanie.

II. OPIS BENEFICJENTA

1.1. BENEFICJENT

- (14) FHB został założony przez państwo w 1997 r. Państwo stopniowo wyprzedawało swoje udziały w FHB. W 2003 r. akcje FHB zaczęły być notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Budapeszcie, a w sierpniu 2007 r. państwo ograniczyło swój udział większościowy w banku do niewiele ponad 4 %.
- (15) FHB został pierwotnie założony jako bank hipoteczny, aby promować stosowanie obligacji zabezpieczonych hipoteką. Podlegał on surowym zasadom w odniesieniu do ograniczonej działalności, zabezpieczeń i nadzoru szczególnego, aby zapewnić maksymalne bezpieczeństwo obligacji zabezpieczonych hipoteką. Początkowo FHB mógł udzielać jedynie długoterminowych kredytów hipotecznych i gwarancji w odniesieniu do kredytów hipotecznych oraz zawierać określone rodzaje transakcji na instrumentach pochodnych, aby zabezpieczyć własną pozycję wynikającą z prowadzenia działalności związanej z udzielaniem kredytów hipotecznych. Obligacje zabezpieczone hipoteką były głównym źródłem finansowania jego działalności kredytowej. Bank refinansował także kredyty hipoteczne udzielane przez inne banki.

(¹) Dz.U. C 178 z 8.6.2011, s. 7.

- (16) W 2006 r. FHB wprowadził nowy plan strategiczny, aby rozszerzyć działalność banku i powiększyć sieć oddziałów, mając na celu poszerzenie podstaw finansowych i operacyjnych poprzez wejście na rynek bankowości detalicznej za pośrednictwem banku komercyjnego FHB. Z czasem FHB zaczął sprzedawać różne produkty detaliczne i produkty dotyczące kredytów korporacyjnych, jak również oferować zarządzanie rachunkiem, przyjmowanie depozytów i usługi dotyczące kart, rozszerzając tym samym swój zakres produktów po stronie pasywów.
- (17) FHB jest grupą składającą się ze spółki dominującej — FHB Mortgage Bank Co. Plc — oraz z jednostek, w których grupa ta posiada całościowy udział: FHB Commercial Bank Ltd, FHB Service Ltd, FHB Real Estate Ltd oraz FHB Life Annuity Real Estate Investment Ltd. Prowadzi on działalność przede wszystkim na rynku obligacji zabezpieczonych hipoteką. Na wspomnianym rynku FHB posiada udział w rynku wynoszący 23 % (w 2009 r.) i jest drugim co do wielkości podmiotem na rynku węgierskim (po OTP Bank, który posiada udział w rynku w wysokości 74 %). Na rynku detalicznych kredytów hipotecznych FHB posiada udział w rynku wynoszący 4,6 %, a na rynku depozytów detalicznych — 0,6 %.
- (18) Po dokapitalizowaniu banku w marcu 2009 r. jego suma bilansowa wynosiła 746,2 mld HUF. W tym samym czasie współczynnik adekwatności kapitałowej banku wynosił 10,5 %. Państwowy zastrzyk kapitałowy zwiększył współczynnik adekwatności kapitałowej FHB do 16,1 % pod koniec 2009 r. (obliczony zgodnie z węgierskimi regulacjami rachunkowości).

1.2. KONTEKST

- (19) Węgry są jednym z państw członkowskich najbardziej dotkniętych kryzysem finansowym. Lata nadmiernych wydatków publicznych oraz rozwój budownictwa i wzrost konsumpcji napędzane kredytami doprowadziły do poważnych zakłóceń równowagi w gospodarce jeszcze przed kryzysem. Powszechność kredytów dla gospodarstw domowych udzielanych w euro i frankach szwajcarskich, jak również ciągłe poleganie na finansowaniu zewnętrznym sprawiły, że państwo i jego sektor bankowy stały się szczególnie podatne na wahania wartości forinta węgierskiego, który w dobie kryzysu uległ znacznemu osłabieniu.
- (20) Kryzys finansowy dotknął Węgry do tego stopnia, że Międzynarodowy Fundusz Walutowy (zwany dalej „MFW”), Unia Europejska (zwana dalej „UE”) oraz Bank Światowy musiały w listopadzie 2008 r. udzielić Węgrom pożyczek z tytułu sytuacji nadzwyczajnej, aby złagodzić napięcia na rynkach finansowych tego państwa.
- (21) W reakcji na poważne zaburzenia w gospodarce węgierskiej spowodowane kryzysem rząd węgierski wprowadził szereg środków, które miały na celu wsparcie sektora finansowego i były finansowane ze wspólnego pakietu MFW/UE/Banku Światowego. Środki te obejmowały program wspierania płynności oraz program gwarancji i dokapitalizowania.
- (22) Program wspierania płynności (zwany dalej „programem wspierania płynności”), który został ustanowiony węgierską ustawą o finansach publicznych, przewiduje wspieranie płynności w formie kredytów udzielanych instytucjom finansowym. Program został zatwierdzony przez Komisję dnia 14 stycznia 2009 r. ⁽¹⁾, a następnie był kilkakrotnie przedłużany, ostatnio do dnia 31 grudnia 2011 r. ⁽²⁾.
- (23) Decyzją z dnia 12 lutego 2009 r. ⁽³⁾ Komisja zatwierdziła węgierski program gwarancji i dokapitalizowania. W ramach tego programu państwo węgierskie mogło subskrybować akcje uprzywilejowane, które uznaje się w bankach za kapitał Tier I. Część programu dotyczącą dokapitalizowania przedłużano kilkakrotnie, ostatnio do dnia 31 grudnia 2011 r.
- (24) Zgodnie z programem gwarancji i dokapitalizowania, jeżeli dokapitalizowanie przekracza 2 % ważonych ryzykiem aktywów banku, władze węgierskie muszą najpierw poinformować Komisję i przedstawić szczegółową ocenę wyjaśniającą, dlaczego są one zdania, że taki bank powinien być wciąż traktowany jako instytucja zasadniczo stabilna finansowo. Jeżeli Komisja nie zatwierdzi oceny określającej bank jako instytucję zasadniczo stabilną finansowo, dokapitalizowanie wciąż może mieć miejsce, jednak odsetki muszą być wyższe, aby odzwierciedlić podwyższone ryzyko, a ponadto w ciągu sześciu miesięcy od daty dokapitalizowania należy przedstawić Komisji plan restrukturyzacji.

Przyczyny trudności FHB

- (25) Węgry zostały poważnie dotknięte kryzysem finansowym, który w połączeniu z innymi problemami wewnętrznymi w sektorze bankowym pogorszył sytuację węgierskich banków.

⁽¹⁾ Dz.U. C 47 z 25.2.2010, s. 16.

⁽²⁾ Dz.U. C 236 z 12.8.2011, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 147 z 27.6.2009, s. 2.

- (26) FHB wymagał pomocy państwa, ponieważ w odróżnieniu od wielu innych banków węgierskich nie posiadał spółki dominującej w strefie euro, a tym samym nie mógł uzyskać taniego finansowania zapewnionego przez Europejski Bank Centralny (zwany dalej „EBC”). Instrumenty EBC, w tym różne instrumenty repo, były dostępne w strefie euro począwszy od jesieni 2008 r. Narodowy Bank Węgier stworzył instrument na początku 2010 r., ale zwiększyło to tylko dostęp do finansowania forinta węgierskiego, a nie finansowania euro, co według FHB miało kluczowe znaczenie podczas najcięższego okresu kryzysu ⁽¹⁾.
- (27) Według władz węgierskich dokapitalizowanie FHB było wymagane w celu zapewnienia wypłacalności banku i przeciwdziałania trudnościom związanym z płynnością, z jakimi zmierzył się cały sektor bankowy na Węgrzech.

III. OPIS ŚRODKÓW POMOCY

- (28) Środki pomocy przyznane FHB przez Węgry, opisane w decyzji Komisji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r., obejmują:
- pożyczkę średnioterminową państwa w ramach programu wspierania płynności w wysokości 120 mld HUF (około 410 mln EUR) udzieloną w dniu 25 marca 2009 r. z terminem zapadalności na dzień 11 listopada 2012 r.,
 - dokapitalizowanie w wysokości 30 mld HUF (około 100 mln EUR) w postaci nowo wyemitowanych akcji uprzywilejowanych w zakresie dywidendy specjalnej i jednej akcji z prawem głosu, które przyznano dnia 31 marca 2009 r. w ramach programu gwarancji i dokapitalizowania.
- (29) W umowie o dokapitalizowanie między Węgrami a FHB ustalono wzór pozwalający obliczyć stopę odsetek wypłacanych państwu od posiadanych akcji na 10,49 %, co jest zgodne ze stopą odsetek w przypadku banków stabilnych ustaloną w programie gwarancji i dokapitalizowania, która ma być wypłacona w postaci dywidend. Dokapitalizowanie wyniosło 9 % wartości aktywów FHB ważonych ryzykiem, czyli powyżej progu w wysokości 2 % określonego w programie gwarancji i dokapitalizowania, na podstawie którego można uznać instytucje będące beneficjentami za zasadniczo stabilne. Ponieważ Komisja nie została powiadomiona o przyznaniu środka przed jego wdrożeniem, nie miała ona możliwości sprawdzenia, czy bank powinien zostać uznany za trwale stabilny zgodnie z programem gwarancji i dokapitalizowania. W przypadku gdy beneficjenta uzna się za niestabilnego zgodnie z programem gwarancji i dokapitalizowania, należy przedstawić plan restrukturyzacji, a stopa odsetek musi odzwierciedlać niestabilną sytuację banku i być wyższa niż stopa odsetek w przypadku banku zasadniczo stabilnego.
- (30) Pomimo trudności bankowi udało się dobrze sobie poradzić w przedmiotowym okresie: miał silną pozycję kapitałową (współczynnik adekwatności kapitałowej wynoszący 10,5 % w marcu 2009 r.) oraz rating na poziomie Baa3 w klasyfikacji agencji Moody's Investors Service (zwaną dalej „agencją Moody's”), który nadal zalicza się do kategorii ratingów na poziomie inwestycyjnym. W lutym 2010 r., mniej niż dziewięć miesięcy po dokapitalizowaniu, bank odkupił akcje uprzywilejowane w zakresie dywidendy specjalnej będące w posiadaniu państwa.
- (31) Bank zdecydował się spłacić dokapitalizowanie na podstawie poddanego przeglądowi, skonsolidowanego, bieżącego i oczekiwanego współczynnika adekwatności kapitałowej, uwzględniając prognozy makroekonomiczne stosowane w jego planowaniu na 2010 r., przewidywane wolumeny, salda i informacje dotyczące ryzyku z planu finansowego banku na 2010 r. Z przeglądu wynikało, że pomimo globalnego kryzysu finansowego sytuacja banku pod koniec roku była znaczenie lepsza niż oczekiwano w momencie zawarcia na początku 2009 r. umowy z państwem węgierskim w sprawie dokapitalizowania banku.
- (32) FHB zwrócił państwu kwotę dokapitalizowania i nie zapłacił na jego rzecz żadnych odsetek, co stanowi naruszenie umowy o dokapitalizowanie ⁽²⁾. Bank uznał jednak, że akcje uprzywilejowane w zakresie dywidendy specjalnej będące w posiadaniu państwa nie upoważniały automatycznie do wypłaty dywidend, a ich uprzywilejowanie oznaczało jedynie, że bank musiał wypłacić państwu wspomniane dywidendy przed wypłaceniem dywidend od akcji zwykłych. Biorąc pod uwagę, że akcjonariusze zwykli nie otrzymali żadnych dywidend w okresie, w którym państwo posiadało akcje uprzywilejowane w zakresie dywidendy specjalnej, według banku nie istniał obowiązek wypłacenia dywidend uprzywilejowanych. Ponadto FHB twierdził, że w każdym razie państwo nie posiadało akcji uprzywilejowanych w zakresie dywidendy specjalnej, gdy deklarowano dywidendy za 2009 r., ponieważ wykup akcji miał miejsce wcześniej.

⁽¹⁾ Bardziej szczegółowe wyjaśnienia dotyczące trudności FHB znajdują się w motywie 39 i nast. decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r.

⁽²⁾ Zob. wyżej motyw 28 tiret drugie.

- (33) FHB poinformował Komisję, że w 2010 r. brał udział w ogólnounijnej operacji testu warunków skrajnych koordynowanej przez Komitet Europejskich Organów Nadzoru Bankowego we współpracy z EBC i Węgierskim Urzędem Nadzoru Finansowego. Test warunków skrajnych dotyczył adekwatności kapitałowej, natomiast ryzyko płynności nie było bezpośrednio poddawane testowi. Wyniki testu, oparte na skonsolidowanych danych z końca 2009 r. wskazały na bufor wynoszący [ponad 50] (*) mln EUR kapitału Tier I w stosunku do prognozy w wysokości 6 % współczynnika adekwatności kapitałowej Tier I dla FHB.
- (34) Ustawą CX z 2010 r. o zmianie niektórych ustaw dotyczących gospodarki i finansów (zwaną dalej „ustawą CX z 2010 r.”), która weszła w życie z dniem 21 sierpnia 2010 r., Węgry zmieniły ustawę CIV z 2008 r. o stabilności systemu pośrednictwa finansowego (zwaną dalej „ustawą o stabilizacji”). Ustawa CX z 2010 r. nadała państwu węgierskiemu z mocą wsteczną tytuł prawny, który umożliwił żądanie odsetek od FHB związanych z dokapitalizowaniem, mimo że państwo węgierskie nie było już akcjonariuszem w czasie posiedzenia akcjonariuszy FHB dotyczącego decyzji w sprawie wypłaty dywidend.
- (35) W dniu 28 października 2010 r. państwo węgierskie podpisało z FHB umowę, zgodnie z którą FHB miał zapłacić państwu węgierskiemu odsetki w wysokości 890 mln HUF z tytułu dokapitalizowania oraz odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości 11 726 786 HUF.
- (36) Poziom odsetek został rzekomo określony na podstawie warunków programu wspierania płynności. Władze węgierskie argumentowały, że dokapitalizowanie pochodziło z tego samego źródła finansowania co pomoc na utrzymanie płynności finansowej w formie pożyczki, i z tego powodu odsetki z tytułu dokapitalizowania i z tytułu pomocy na utrzymanie płynności finansowej powinny być takie same. FHB otrzymał kapitał w dniu 6 maja 2009 r. i zwrócił go w dniu 19 lutego 2010 r. Zastosowana ostatecznie stopa procentowa była taka sama, jak stopa procentowa zapłacona w przypadku pożyczki wynoszącej około 400 mln EUR. Według informacji przekazanych przez Węgry, wynikała miesięczna średnia stopa procentowa wyniosła od 3,79 % do 4,08 %; rzeczywistą kwotę obliczano raz w tygodniu. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze węgierskie łączną kwotę odsetek w wysokości 890 mln HUF wpłacono pod koniec 2010 r.
- (37) Odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczono zgodnie z węgierską stopą referencyjną wynoszącą 5,97 %, jak opublikowała Komisja ⁽¹⁾, zwiększoną o 100 punktów bazowych. Odsetki od zadłużenia przeterminowanego naliczono za okres od dnia 21 sierpnia 2010 r., gdy weszła w życie zmieniona ustawa o stabilizacji, do dnia 28 października 2010 r., gdy podpisano umowę.
- (38) W dniu 15 grudnia 2011 r. państwo węgierskie zawarło nową umowę z FHB, na mocy której bank zgodził się zapłacić państwu kwotę łączną w wysokości 10,49 % od całkowitej kwoty dokapitalizowania (tj. całkowitej kwoty płatności w wysokości 2 491 742 552 HUF). W ramach tej nowej umowy FHB zobowiązał się zatem do zapłaty państwu do dnia 31 grudnia 2011 r. dodatkowej kwoty w wysokości 1 601 742 552 HUF, która stanowi różnicę między łączną kwotą odsetek wynoszącą 890 mln HUF wspomnianą wyżej w motywie 36 a odsetkami, które zostały już zapłacone w dniu 28 października 2010 r.

IV. PLAN RESTRUKTURYZACJI

- (39) Dnia 30 września 2010 r. Węgry przedstawiły Komisji zaktualizowany plan restrukturyzacji FHB. Dodatkowe informacje na temat planu restrukturyzacji przedstawiono Komisji w piśmie z dnia 3 października 2011 r. Główne aspekty planu restrukturyzacji zostały już opisane w decyzji Komisji o wszczęciu postępowania. Dodatkowe elementy przedstawiono dnia 3 października 2011 r. i opisano w sekcjach 4.1 — 4.3.

(*) Informacje poufne.

⁽¹⁾ Dz.U. C 14 z 19.1.2008, s. 6. i „Stopy bazowe (od 1.7.2008, EUR27) obliczone zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 19 stycznia 2008 r.” dostępne na stronie http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

4.1. RENTOWNOŚĆ

- (40) W 2010 r. sytuacja w gospodarce międzynarodowej i krajowej była dosyć trudna, chociaż widoczne były oznaki poprawy. Rentowność węgierskiego sektora bankowego w 2010 r. była zdecydowanie gorsza niż w roku ubiegłym. Na mocy ustawy XC z 2010 r., która weszła w życie dnia 13 sierpnia 2010 r., rząd węgierski wprowadził specjalny podatek płatny przez organizacje finansowe, którego kwota wyniosła łącznie 187 mld HUF i została zapłacona głównie przez instytucje kredytowe.
- (41) W ciągu 2010 r. zapotrzebowanie na pożyczki ze strony klientów detalicznych znacznie spadło; jednocześnie podaż została osłabiona przez niekorzystne zmiany w otoczeniu regulacyjnym i w warunkach rynkowych. W sektorze ogólne szkody poniesiono także w odniesieniu do pożyczek korporacyjnych, chociaż niektóre banki, w tym FHB, rozszerzyły zakres swojej działalności korporacyjnej.
- (42) Najważniejszymi wydarzeniami zarówno w odniesieniu do działań, jak i wyników finansowych FHB były nabycie przez niego Allianz Commercial Bank Ltd (zwanego dalej „Allianz Bank”) i zawarcie umowy o długoterminowej współpracy strategicznej między Allianz Hungaria Insurance Co. Ltd (zwanym dalej „Allianz Hungaria Insurance”) a FHB. Nabycie sfinalizowano do dnia 30 września 2010 r. W tym samym czasie w FHB uruchomiono projekt integracyjny mający na celu połączenie Allianz Bank z FHB Commercial Bank oraz racjonalizację i optymalizację działań całej grupy (sieci oddziałów, kanałów dystrybucji, portfela produktów, operacji informatycznych, struktury organizacji i zasobów ludzkich itd.).
- (43) Nabycie miało pozytywny wpływ na zysk netto grupy FHB za 2010 r.; pozycje jednorazowe związane z nabyciem zrównoważyły negatywny wpływ specjalnego podatku bankowego, straty w portfelu pożyczek i rosnące koszty finansowania. Całkowity zysk FHB za 2010 r. wyniósł 11,2 mld HUF, przedstawiając wzrost o 58,9 % w porównaniu z 2009 r.
- (44) W wyniku nabycia Allianz Bank liczba detalicznych i korporacyjnych rachunków bankowych uległa znacznemu wzrostowi, z [...] w grudniu 2009 r. do [...] w grudniu 2010 r. (+[...] %). Ze względu na dużą liczbę rachunków nieaktywnych wartość depozytów nie zwiększyła się jednak proporcjonalnie, lecz wzrosła z [...] mld HUF w grudniu 2009 r. do [...] mld HUF w grudniu 2010 r. (+[...] %). Udział FHB w rynku w przypadku rynków depozytów detalicznych i korporacyjnych zwiększył się odpowiednio z [...] % do [...] % oraz z [...] % do [...] %. Nabycie Allianz Bank zwiększyło zatem udział depozytów w strukturze źródeł finansowania FHB i ograniczyło liczbę obligacji zabezpieczonych hipoteką z [...] mld HUF w 2010 r. do [...] mld HUF w 2011 r.
- (45) Według prognozy FHB w oparciu o szacowany bilans skonsolidowany oraz rachunek zysków i strat za 2011 r. jego współczynnik adekwatności kapitałowej powinien w grudniu 2011 r. wynosić około [...]. Ta prognoza uwzględniała dodatkową płatność na rzecz państwa węgierskiego, która miała zostać dokonana w związku z dokapitalizowaniem przeprowadzonym w marcu 2009 r. i która została uiszczona dnia 15 grudnia 2011 r. w porozumieniu z państwem węgierskim.

4.2. PODZIAŁ OBCIĄŻENIA

- (46) Za dokapitalizowanie w kwocie 30 mld HUF bank FHB zapłacił w październiku 2010 r. odsetki w kwocie 890 mln HUF. Zastosowana pierwotnie stopa procentowa była taką samą stopą procentową, jaką zapłacono za pożyczkę kwoty 120 mld HUF, lub miesięczną średnią wynoszącą od 3,79 % do 4,08 %.
- (47) Na mocy nowej umowy zawartej dnia 15 grudnia 2011 r. między FHB a państwem węgierskim bank zobowiązał się wpłacić państwu całkowite odsetki w kwocie 2 491 742 552 HUF stanowiące 10,49 % kwoty dokapitalizowania, jak pierwotnie ustalono w umowie o dokapitalizowanie między bankiem a państwem.

4.3. ŚRODKI MAJĄCE NA CELU OGRANICZENIE ZAKŁÓCEŃ KONKURENCJI

- (48) Dodatkowe informacje przedstawione w październiku 2011 r. nie odnosiły się szczegółowo do zakłóceń konkurencji, z wyjątkiem podkreślenia faktu, że pomimo zakupu Allianz Bank udział FHB w rynku w odniesieniu do depozytów detalicznych i komercyjnych pozostał ograniczony (odpowiednio [0,7–1,3 %] i [0,4–0,95 %] na dzień 31 grudnia 2010 r. oraz odpowiednio [0,65–1,3 %] i [1–1,35 %] na dzień 30 czerwca 2011 r.).

V. POWODY WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA

- (49) Komisja wszczęła formalne postępowanie wyjaśniające, ponieważ uznała, że główne założenia leżące u podstaw planu restrukturyzacji oraz prognozy na temat działalności FHB nie zostały odpowiednio uzasadnione i nie uwzględniały niedawnego zakupu Allianz Bank przez FHB. Ponadto Komisja wyraziła wątpliwości co do długoterminowej rentowności FHB ze względu na jego wysoką ekspozycję w zakresie hurtowych źródeł finansowania i rynku nieruchomości na Węgrzech.
- (50) Dodatkowo, uwzględniając niską stopę odsetek wypłaconych państwu w październiku 2010 r. z tytułu kwoty dokapitalizowania (co odpowiada średniej stopie procentowej wynoszącej od 3,79 % do 4,08 %, jak określono w programie wspierania płynności), Komisja wyraziła także wątpliwości, czy wkład własny banku w plan jego restrukturyzacji był wystarczający. Zakup Allianz Bank przez FHB i umowa z Allianz Hungaria Insurance także wzbudziły wątpliwości co do kwestii, czy pomoc była ograniczona do minimalnej niezbędnej kwoty.
- (51) Komisja uznała również, że władze węgierskie nie wykazały, iż podjęto wystarczające środki, aby ograniczyć zakłócenia konkurencji wywołane na rynku przez pomoc otrzymaną przez FHB, w szczególności w świetle jego strategii rozszerzania działalności, jego niedawnego nabycia Allianz Bank oraz niewystarczających odsetek zapłaconych z tytułu dokapitalizowania przez państwo.

VI. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (52) W dniu 18 lipca 2011 r. Komisja otrzymała uwagi od stowarzyszenia węgierskich banków hipotecznych (zwanego dalej „stowarzyszeniem”). W swoich uwagach stowarzyszenie przywołało skalę kryzysu, jaki dotknął węgierską gospodarkę i sektor bankowy w latach 2008–2009, i wskazało, że dokapitalizowanie FHB miało miejsce jako rezultat trudnej sytuacji makroekonomicznej wynikającej z kryzysu. Interwencja państwa na korzyść FHB miała na celu zmierzenie się z poważnymi zagrożeniami dla węgierskiego sektora kredytów hipotecznych i rynku obligacji zabezpieczonych hipoteką. W wyniku podatności na wahania walut, umocnienia franka szwajcarskiego wobec forinta węgierskiego, co spowodowało spadek dochodów konsumentów i wzrost bezrobocia, doszło do gwałtownego i poważnego pogorszenia jakości dostępnych kredytów hipotecznych oraz do wzrostu liczby „złych kredytów” i coraz bardziej ograniczonych możliwości finansowania dla banków. Było to szczególnie prawdziwe w odniesieniu do FHB, który jest finansowany z rynku kapitałowego.

VII. UWAGI PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO

- (53) W dniu 2 marca 2011 r. Komisja otrzymała spostrzeżenia władz węgierskich uzupełnione uwagami FHB w piśmie z dnia 11 lipca 2011 r.

7.1. RENTOWNOŚĆ

- (54) W odpowiedzi na wątpliwości Komisji dotyczące prawidłowości założeń leżących u podstaw planu restrukturyzacji banku władze węgierskie oświadczyły, że prognozy finansowe są oparte na założeniach ekspertów zewnętrznych i są zgodne z informacjami dostępnymi w czasie sporządzenia tych prognoz. W kwestii stabilności nie różnią się w żaden sposób od jakichkolwiek innych planów finansowych lub prognoz sporządzonych przez FHB.
- (55) Według władz węgierskich długoterminowa rentowność FHB była zapewniona, czego dowodem jest sukces FHB w pozyskiwaniu funduszy z rynków pieniężnych i kapitałowych: w 2009 r. FHB wyemitowało weksle hipoteczne i obligacje zabezpieczone hipoteką o wartości ponad 60 mld HUF; co więcej, inwestorzy prywatni udzielili bankowi pożyczek na łączną kwotę [...].

- (56) Ponadto władze węgierskie oświadczyły, że w odniesieniu do rachunków depozytów detalicznych dane wskazują na to, iż udział FHB w segmencie depozytów detalicznych wzrósł z [...] % do [...] % w 2009 r.; na koniec 2010 r. przewiduje się [...] %. Oprócz tego stale i dynamicznie rosły liczba rachunków detalicznych oraz rozmiar portfela tych rachunków pomimo prognoz rynkowych przewidujących spadek w portfelu. Dlatego też bank i władze węgierskie nie uznają prognoz w odniesieniu do depozytów detalicznych i rachunków detalicznych za nadmiernie optymistyczne.
- (57) Jeżeli chodzi o poziom płynności FHB, można go uznać za konsekwentnie stały, co wynika między innymi z faktu, że musi on być zgodny z wymogami płynności określonymi przez agencje ratingowe. Poziom płynności banku był stabilny nawet w najtrudniejszych okresach kryzysu, co znajduje potwierdzenie w piśmie gubernatora węgierskiego banku centralnego do ministra finansów z dnia 19 marca 2009 r.
- (58) Pogorszenie jakości aktywów banku podczas kryzysu wynikało wreszcie głównie z sytuacji makroekonomicznej Węgier, malejących dochodów gospodarstw domowych, spadającego wskaźnika zatrudnienia i rosnącej stopy bezrobocia, a nie z tendencji wzrostowej franka szwajcarskiego wobec forinta węgierskiego. Chociaż FHB rozpoczął kilka programów mających na celu rozwiązanie problemów w zakresie dłużników znajdujących się w trudnej sytuacji, jakość portfela pożyczek zostanie permanentnie ulepszona przede wszystkim przez ożywienie gospodarcze i lepsze wskaźniki gospodarcze. Prognozy gospodarcze Węgierskiego Banku Centralnego i rządu węgierskiego na 2011 r. przewidują wzrost produktu krajowego brutto (zwanego dalej „PKB”), stopniową poprawę zatrudnienia i niższą stopę bezrobocia, co prawdopodobnie będzie mieć znaczący wpływ na portfel pożyczek FHB.

7.2. PODZIAŁ OBCIĄŻENIA

- (59) Władze węgierskie zauważyły, że FHB zawarło umowy z Allianz Bank i Allianz-Hungaria Insurance po tym, jak w dniu 19 lutego 2010 r. FHB zwróciło państwu w całości pełną wartość emisyjną akcji oraz spłaciło akcje wyemitowane podczas dokapitalizowania. Umowy FHB z Allianz zawarto w czerwcu i w lipcu 2010 r., a nabycie miało miejsce we wrześniu 2010 r. W tamtym czasie FHB nie przechowywało żadnych środków państwowych. W związku z tym FHB nie mogło sfinansować nabycia z dokapitalizowania zwróconego w lutym 2010 r. Analizy przygotowawcze i dyskusje między FHB a Allianz rozpoczęły się dopiero po zwrocie pożyczki państwowej. Ponadto cena nabycia, którą FHB zapłaciło za Allianz Bank (z uwzględnieniem wartości akcji własnych) wyniosła około 3,3 mld HUF, podczas gdy kapitał własny Allianz Bank wynosił blisko 14 mld HUF na dzień 30 września 2010 r. Zatem, aby móc nabyć Allianz Bank, FHB nie potrzebowało żadnego kapitału, a transakcja nie obniżyła kapitału własnego FHB.
- (60) Ponadto fakt, iż pomoc była ograniczona do niezbędnego minimum, znajduje odzwierciedlenie w tym, że współczynnik adekwatności kapitałowej FHB, który wynosił 11,3 % w 2008 r., dopiero po dokapitalizowaniu osiągnął docelowy współczynnik adekwatności kapitałowej w wysokości 12 % zatwierdzony przez Komisję w ramach programu gwarancji i kapitału.
- (61) Władze węgierskie zauważają również, że FHB nie płaciło dywidend przez kilka lat z rządu i że odkupiło jedynie niewielką część swoich akcji w stosunku do całkowitej wartości kapitału własnego akcjonariusza. Zatem w związku z tym, że ilość funduszy zwróconych właścicielom i akcjonariuszom przez ostatnie lata pozostawała niska, stosowny podział obciążenia został zapewniony.

7.3. ŚRODKI MAJĄCE NA CELU OGRANICZENIE ZAKŁÓCEŃ KONKURENCJI

- (62) Poza środkami służącymi ograniczeniu zakłóceń konkurencji wspomnianymi przez Komisję w jej decyzji władze węgierskie wskazują na dodatkowe środki związane z programem gwarancji i dokapitalizowania oraz z umową między FHB a państwem węgierskim:

— państwu przysługuje specjalne prawo weta dotyczące płacenia i nabywania dywidend⁽¹⁾, oraz

— bank musi wprowadzić pewne ograniczenia dotyczące płac, wynagrodzeń i świadczeń dla swoich starszych urzędników aż do ustania obowiązku wypłacania odsetek państwu węgierskiemu⁽²⁾.

⁽¹⁾ Zob. art. 13 ustawy stabilizacyjnej, pkt 25 i 26 decyzji Komisji w sprawie nr 664/2008 i pkt 5 umowy o dokapitalizowanie.

⁽²⁾ Zob. art. 8 pkt 3 lit. e) ustawy stabilizacyjnej, pkt 27 lit. b) decyzji Komisji w sprawie nr 664/2008 i pkt 9 umowy o dokapitalizowanie.

- (63) Władze węgierskie zauważają, że zgodnie z ich interpretacją zasad pomocy państwa takie środki dotyczące odpowiednich zachowań i inne środki ograniczające zakłócenia konkurencji są lub były wiążące dla FHB, dopóki państwo było akcjonariuszem banku.
- (64) Poza wyżej wymienionymi środkami FHB podjęło dalsze zobowiązania w pkt 3.8 umowy o dokapitalizowanie, zgodnie z którym dokapitalizowanie powinno być stosowane do osiągnięcia następujących celów:
- FHB przeprowadza podwyższenie kapitału w FHB Commercial Bank,
 - dokapitalizowanie przyczynia się do stabilizacji węgierskich rynków weksli hipotecznych i kredytów hipotecznych oraz finansuje rozwój kredytów detalicznych i kredytów dla MŚP,
 - dokapitalizowanie poprawia stabilność FHB i wzmacnia jego aktywną obecność na rynku kapitałowym, przyczyniając się w ten sposób do przywrócenia zaufania inwestorów,
 - FHB bierze udział w konsolidacji powyższych segmentów rynku,
 - FHB optymalizuje swoją strukturę finansowania (strukturę pasywów),
 - FHB rozszerza swój zestaw narzędzi potrzebny do zapobiegania ekstremalnym wpływom ryzyka makro (kurs walutowy) po stronie kapitału.
- (65) Wbrew wątpliwościom wyrażonym przez Komisję dokapitalizowanie FHB nie miało na celu zakłócenia konkurencji poprzez rozszerzenie zakresu działalności FHB Commercial Bank. Podwyższenie kapitału tego ostatniego było zobowiązaniem podjętym w umowie o dokapitalizowanie. Podstawowa działalność FHB Commercial Bank, również wspierana poprzez podwyższenie kapitału w wysokości 25 mld HUF finansowane z dokapitalizowania przez państwo, została utrzymana. Portfel kredytów korporacyjnych był stale rozszerzany, ale nie przekraczając jego wcześniejszego trendu wzrostu.
- (66) Ich zdaniem powyższe fakty wskazują na to, że skrócone orzeczenie Komisji w sprawie środków mających na celu zakłócenie konkurencji i jej twierdzenie, że „środki te są bardzo ograniczone”, są bezpodstawne. W związku z tym władze węgierskie obstają przy tym, że umowa o dokapitalizowanie spełnia kryteria określone zarówno w ustawie stabilizacyjnej, jak i odpowiednich komunikatach Komisji.

VIII. OCENA POMOCY

8.1. ISTNIENIE POMOCY

- (67) Już w swojej decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r. Komisja ustaliła, że zarówno dokapitalizowanie, jak i pomoc na utrzymanie płynności finansowej w formie pożyczki udzielonej FHB stanowią pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu⁽¹⁾. Ani państwo węgierskie, ani FHB nie przedłożyły żadnych argumentów, aby podać to ustalenie w wątpliwość.

8.2. ZGODNOŚĆ POMOCY Z PRAWEM

- (68) Komisja stwierdziła już w swojej decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r., że dokapitalizowanie na rzecz FHB było niezgodne z warunkami programu gwarancji i dokapitalizowania. W szczególności nie spełniało ono wymogów stosowanych w przypadku, gdy podwyższenie kapitału przekracza 2 % aktywów beneficjenta ważonych ryzykiem. Środek powinien zatem zostać zgłoszony Komisji osobno, zgodnie z warunkami programu gwarancji i dokapitalizowania oraz z art. 108 ust. 3 Traktatu.

⁽¹⁾ Zob. motywy 89 i kolejne decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r.

- (69) W związku z tym Węgry wdrożyły pomoc państwa w formie dokapitalizowania dla FHB w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu.

8.3. ILOŚCIOWE OKREŚLENIE POMOCY

- (70) W kontekście restrukturyzacji FHB należy uwzględnić wszelkie przyznane mu środki. W związku z tym w ocenie zgodności z rynkiem wewnętrznym należy uwzględnić zarówno dokapitalizowanie w wysokości 30 mld HUF, jak i pożyczkę na utrzymanie płynności finansowej w wysokości 120 mld HUF.

8.4. ZGODNOŚĆ POMOCY Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

8.4.1. Podstawa prawna

- (71) Jak już stwierdzono w decyzji Komisji z dnia 24 stycznia 2011 r., ze względu na szczególne okoliczności na rynkach finansowych Komisja jest zdania, że przedmiotowe środki można rozpatrywać na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu, który stanowi, że „Za zgodną z rynkiem wewnętrznym może zostać uznana: [...] pomoc [...] mająca na celu zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego”. Jako że obecna decyzja ma na celu ocenę pomocy otrzymanej przez FHB i jego planu restrukturyzacji, Komisja uznaje za stosowne oprócz swojej ocenę na komunikatach w sprawie stosowania zasad pomocy państwa do sektora finansowego w dobie kryzysu ⁽¹⁾. W szczególności, jeżeli chodzi o ocenę planu restrukturyzacji banku, będzie ona oparta na komunikacie w sprawie restrukturyzacji ⁽²⁾.

8.4.2. Zgodność planu restrukturyzacji

8.4.2.1. Przywrócenie długoterminowej rentowności instytucji

- (72) W decyzji o wszczęciu postępowania ⁽³⁾ Komisja wyraziła wątpliwości co do wiarygodności założeń przyjętych przez FHB w jego prognozach finansowych. Komisja zauważyła, że w planie restrukturyzacji złożonym przez FHB we wrześniu 2010 r. nie wyjaśniono, dlaczego założenia te były prawidłowe. Ponadto, ponieważ wydawało się, iż prognozy finansowe nie uwzględniają konsekwencji nabycia Allianz Bank ani umowy z Allianz Hungaria Insurance, Komisja nie mogła uznać, że przedstawione prognozy pozostają ważne. Komisja wyraziła również wątpliwości co do założeń banku polegających na znacznym wzroście wartości depozytów.
- (73) Komisja była ponadto zaniepokojona kwestią długoterminowej rentowności banku w świetle modelu biznesowego FHB, który został oceniony jako podatny na zaburzenia płynności ze względu na fakt, że w znacznym stopniu polega on na rynku hurtowym i ma niewielki udział depozytów. Komisja uznała, że plan restrukturyzacji banku z września 2010 r., chociaż skoncentrowany na perspektywie kapitałowej, nie zawierał dostatecznej ilości szczegółów dotyczących długoterminowego, stabilnego finansowania banku.
- (74) Na podstawie dodatkowych informacji przedstawionych na temat planu restrukturyzacji banku w październiku 2011 r. Komisja zauważa, że prognozy finansowe w planie restrukturyzacji z września 2010 r. oparte są na solidnych i wiarygodnych założeniach. Zaktualizowane informacje, w tym o nabyciu Allianz Bank, wskazują na wzrost w depozytach detalicznych i komercyjnych banku wynikający z rachunków nabytych od Allianz Bank. Przedmiotowe nabycie podtrzymuje założenia przyjęte w odniesieniu do wzrostu w ramach depozytów.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji w sprawie stosowania od dnia 1 stycznia 2012 r. reguł pomocy państwa w odniesieniu do środków wsparcia na rzecz banków w kontekście kryzysu finansowego, Dz.U. C 356 z 6.12.2011, s. 7.

⁽²⁾ Komunikat Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa, Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9.

⁽³⁾ Zob. motyw 108.

- (75) Komisja pozytywnie ocenia również fakt, że wzrost w ramach depozytów przyczynia się do zróżnicowania źródeł finansowania banku, obniżenia względnej wagi obligacji zabezpieczonych hipoteką w strukturze źródeł finansowania i zmniejszenia uzależnienia banku od finansowania hurtowego. Zgodnie z dostarczonymi informacjami udział finansowania hurtowego (tj. suma wyemitowanych obligacji, depozytów z banków i część obligacji zabezpieczonych hipoteką, która nie jest wykorzystywana do refinansowania pożyczek) uległ zmniejszeniu jako odsetek pasywów banku ogółem z [35–30 %] na dzień 31 grudnia 2009 r. do [30–25 %] na dzień 31 grudnia 2010 r. W wyniku takiej zmiany struktury źródeł finansowania banku w kierunku depozytów jego średni koszt finansowania (obliczany jako koszty odsetek w odniesieniu do pasywów ogółem) uległ poprawie z [7–6,5] punktów bazowych na dzień 31 grudnia 2009 r. do [6–5,5] punktów bazowych na dzień 31 grudnia 2010 r. Stopa zwrotu z aktywów również uległa poprawie: z [0,90–1 %] w 2009 r. do [1,05–1,10 %] w 2010 r. Ta pozytywna tendencja została potwierdzona w prognozie banku, w której przewiduje się, że stopy zwrotu z aktywów ustabilizują się w 2014 r. na poziomie [1,05–1,2 %] w scenariuszu odniesienia i [0,9–1,05 %] w scenariuszu warunków skrajnych. W 2014 r. zwrot z kapitału własnego wyniósłby [11–13 %] w scenariuszu odniesienia i [10–12 %] w scenariuszu warunków skrajnych.
- (76) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła również niepokój, jeżeli chodzi o wystarczalność środków zapewnionych w tamtym czasie przez władze węgierskie, aby zająć się ekspozycją FHB na węgierski rynek nieruchomości i niekorzystne wahania kursów walut. Na podstawie informacji dostarczonych przez Węgry dnia 9 grudnia 2011 r. Komisja ocenia jednak pozytywnie fakt, że FHB podjął konieczne kroki w celu istotnego zmniejszenia swojego zaangażowania w rynek obligacji zabezpieczonych hipoteką⁽¹⁾. Bank zwiększył też znacząco swój udział w pożyczkach detalicznych z [3–5 %] w 2009 r. do [9–11 %] w 2011 r. Komisja zauważa ponadto, że do tych pozytywnych trendów w istotny sposób przyczyniła się „transakcja Allianz”⁽²⁾. Jeżeli chodzi o ekspozycję banku na niekorzystne wahania kursów walut, zobowiązanie FHB do rozszerzenia swojego zestawu narzędzi potrzebnego, aby zapobiec ekstremalnemu wpływowi ryzyka walutowego po stronie kapitału, można uznać za odpowiednie do wyjaśnienia wątpliwości Komisji⁽³⁾, ponieważ zapewnia ono bankowi możliwość wyeliminowania lub zabezpieczenia jego ryzyka walutowego wynikającego z transakcji w walutach obcych.
- (77) Komisja uważa zatem, że zaktualizowany plan restrukturyzacji uwzględniający transakcję Allianz Bank zapewnia uzasadnienia dla konkretnych poziomów docelowych prognoz finansowych FHB i przyczynia się do przywrócenia długoterminowej rentowności banku.

8.4.2.2. Wkład własny banku (podział obciążenia)

- (78) Komisja z zadowoleniem zauważa, że kwota dokapitalizowania została już w całości zwrócona państwu w dniu 19 lutego 2010 r., tj. w terminie krótszym niż rok, oraz że bank zwrócił kwotę pomocy, wykorzystując środki własne. FHB wykorzystał także środki własne, aby spłacić cztery raty pożyczki średnioterminowej państwa, które były należne w dniach 11 lutego 2011 r., 11 maja 2011 r., 11 sierpnia 2011 r. i 11 listopada 2011 r.

8.4.2.3. Ograniczenie kosztów restrukturyzacji, odsetki

- (79) Komisja uważa za korzystne wcześniejsze zwrócenie państwu kwoty dokapitalizowania. Ponadto przejęcie Allianz Bank przez FHB poprawia profil płynności banku, zwiększając liczbę depozytów detalicznych i komercyjnych. Przejęcie to stanowi zatem istotny aspekt planu operacyjnego banku i przyczynia się do jego długoterminowej rentowności. W związku z tym nie można uznać, że pomoc przyznana FHB została wykorzystana do rozwoju jego działalności w nowych obszarach działalności gospodarczej, gdyż zarówno Allianz Bank, jak i FHB, działają na tych samych rynkach detalicznych i komercyjnych. W rezultacie Komisja uważa przejęcie Allianz Bank Ltd przez FHB za właściwy środek w celu utrzymania długoterminowej rentowności banku.
- (80) Komisja zauważa również, że informacje przedstawione przez władze węgierskie rozwiewają wątpliwości wyrażone przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania z dnia 24 stycznia 2011 r. dotyczące tego, czy przejęcie Allianz Bank zostało przeprowadzone w dużym stopniu na koszt państwa. Przejęcie Allianz Bank zakończyło się

⁽¹⁾ Na dzień 30 czerwca 2011 r. pasywa banku z tytułu obligacji zabezpieczonych hipoteką uległy zmniejszeniu do [365 mld HUF — 350 mld HUF] (z [435 mld HUF — 445 mld HUF] na koniec 2009 r.) przy sumie bilansowej wynoszącej [835 mld HUF — 845 mld HUF] w czerwcu 2011 r. (w porównaniu z [800 mld HUF — 810 mld HUF] na koniec 2009 r.), podczas gdy w tym samym okresie kwota depozytów uległa zwiększeniu (z [60 mld HUF — 65 mld HUF] w 2009 r. do [124 mld HUF — 130 mld HUF] w 2011 r.).

⁽²⁾ „Transakcja Allianz” odnosi się do nabycia Allianz Bank i połączenia Allianz Bank i FHB, a także do umowy o współpracy strategicznej z Allianz Hungary Insurance Co. Ltd.

⁽³⁾ Zob. powyżej motyw 64 tiret szóste.

dnia 30 września 2010 r., po zwróceniu państwu dokapitalizowania w dniu 19 lutego 2010 r. W odniesieniu do pozostającej do spłaty kwoty pożyczki Komisja z zadowoleniem zauważa, że od lutego 2011 r. bank spłacił już cztery raty pożyczki ⁽¹⁾. Ocena Komisji nie uległa zmianie po uwzględnieniu „brakujących” odsetek z tytułu dokapitalizowania, tj. kwoty, która pierwotnie nie została zapłacona przez FHB, gdyż płatność ta wynosiła około 1,6 mld HUF (motyw 40), a cena zapłacona za Allianz Bank wynosiła 3,3 mld HUF (motyw 60).

- (81) W odniesieniu do odsetek z tytułu środków pomocy Komisja odnotowuje z zadowoleniem, że w dniu 15 grudnia 2011 r. FHB i rząd węgierski zawarły umowę, zgodnie z którą FHB zgodził się wypłacić państwu dodatkowe odsetki w kwocie 1,6 mld HUF. W dodatku do płatności kwoty 890 mln HUF dokonanej w październiku 2010 r., całkowita płatność kwoty dokapitalizowania FHB przez państwo węgierskie odpowiada stopie odsetek wynoszącej 10,49 %, zgodnie z warunkami określonymi w programie gwarancji i dokapitalizowania.
- (82) Komisja z zadowoleniem zauważa, że bank zwrócił dokapitalizowanie przyznane przez państwo w terminie krótszym niż rok (tj. bank został dokapitalizowany w dniu 23 marca 2009 r. i dokonał spłaty na rzecz państwa w dniu 19 lutego 2010 r.).
- (83) Od pożyczki średnioterminowej otrzymanej przez bank w ramach programu wspierania płynności naliczane są odsetki o wyższej z następujących wartości: (i) specjalnego prawa ciągnięcia (zwanego dalej „SDR”) MFW + 345 punktów bazowych oraz (ii) 12-miesięcznej międzybankowej stopy procentowej (zwanej dalej „IBOR”) + 100 punktów bazowych + 123,5 punktów bazowych (co odpowiada miesięcznej średniej na poziomie między 3,79 % a 4,08 %), zgodnie z warunkami określonymi w programie wsparcia płynności.
- (84) Umowa o udzielenie pożyczki dotycząca pożyczki średnioterminowej państwa przewiduje jej spłatę [...] począwszy od dnia 11 lutego 2011 r. Według informacji przedstawionych przez władze węgierskie FHB zapłacił cztery raty pożyczki, które były należne w dniach 11 lutego 2011 r., 11 maja 2011 r., 11 sierpnia 2011 r. i 11 listopada 2011 r. Komisja z zadowoleniem zauważa, że FHB jak dotąd szybko wypełniał swoje zobowiązania płatnicze dotyczące pożyczki średnioterminowej. Komisja nie ma powodu, aby wątpić, że nastąpi pełna i terminowa spłata pożyczki przed zakończeniem okresu jej zapadalności.
- (85) Ocenę tę potwierdzają dobre wyniki FHB pomimo trudności w węgierskim sektorze bankowym i stosunkowo wysokiego współczynnika kapitału podstawowego Tier I banku (współczynnik wynoszący 12 % na koniec 2008 r., który wzrósł do 16,9 % po dokapitalizowaniu w 2009 r. i pozostał na wysokim poziomie 10,5 % po spłacie kapitału przekazanego przez państwo). Wymóg kapitałowy w odniesieniu do banków węgierskich wynosił w tym czasie 8 %. W przeciwieństwie do porównywalnych banków FHB był w stanie utrzymać swoją silną pozycję kapitałową (współczynnik adekwatności kapitałowej wynosił 10,5 % w marcu 2009 r., po zwróceniu państwu dokapitalizowania). Dodatkowo utrzymał on rating agencji Moody's na poziomie Baa3, który nadal zalicza się do kategorii ratingów na poziomie inwestycyjnym.
- (86) W świetle powyższych faktów Komisja uważa, że trudności, jakie napotkał FHB, są jedynie tymczasowe i nie mają charakteru zasadniczego. W związku z tym uważa ona, że odsetki zapłacone przez bank są odpowiednie, gdyż odpowiadają odsetkom wymaganym od banku będącego zasadniczo w dobrej kondycji.
- (87) Biorąc pod uwagę, że rentowność banku nie była zagrożona przez bieżące trudności Węgier, Komisja nie zwróci się z prośbą o zapłatę dalszych odsetek na rzecz państwa.
- (88) Co więcej, odsetki wpłacone państwu przez FHB z tytułu pożyczki średnioterminowej (zob. motyw 84) były zgodne z warunkami określonymi w programie wspierania płynności. W związku z tym Komisja uważa, że odsetki z tytułu obu środków pomocy są odpowiednie.
- (89) Komisja odnotowuje też z zadowoleniem, że bank nie wypłacił jakiegokolwiek dywidendy od swoich zwykłych akcji za lata 2009 i 2010. FHB wprowadził też pewne ograniczenia w odniesieniu do płac, wynagrodzeń i świadczeń dla jego starszych urzędników do czasu ustania obowiązku wypłacania odsetek państwu węgierskiemu.

⁽¹⁾ Zgodnie z programem wspierania płynności bank musi zwrócić kwotę pożyczki w ośmiu równych transzach.

- (90) Komisja uważa zatem, że plan restrukturyzacji zapewnia odpowiedni wkład własny banku, jego akcjonariuszy i członków zarządu w koszty restrukturyzacji.

8.4.2.4. Środki mające na celu likwidację zakłóceń konkurencji

- (91) Komisja zauważa, że środki przewidziane w planie restrukturyzacji banku mające na celu ograniczenie zakłócenia konkurencji są ograniczone. Po pierwsze, nie podejmuje się żadnych środków strukturalnych. Po drugie, środki dotyczące odpowiednich zachowań w planie restrukturyzacji mają zastosowanie jedynie tak długo, jak długo bank korzysta z kapitału wpłaconego przez państwo. Po trzecie, Komisja z zadowoleniem zauważa, że FHB jak dotąd szybko wypełniał swoje zobowiązania płatnicze dotyczące pożyczki średnioterminowej. Komisja nie ma powodu, aby wątpić w zdolność banku do dokonania pełnej i terminowej spłaty pożyczki przed zakończeniem okresu zapadalności. Po czwarte, pozycja rynkowa FHB nie zmieniła się znacząco od czasu przejęcia Allianz Bank (z udziałem w rynku w wysokości odpowiednio [3–3,3 %] i [3,4–3,6 %] przed przejęciem i po nim), co upewnia Komisję, że wpływ tego przejęcia na zakłócenia konkurencji pozostanie ograniczony.
- (92) Środki dotyczące odpowiednich zachowań są ograniczone do poniższych:
- bank nie będzie prowadził agresywnej strategii biznesowej,
 - bank nie powinien inwestować w nowe obszary działalności gospodarczej, chyba że inwestycje te zostały zatwierdzone przed podpisaniem umowy o dokapitalizowanie,
 - bank powinien unikać nagłaśniania istnienia pomocy państwa.
- (93) Komisja nie uważa, że inne środki dotyczące odpowiednich zachowań związane z dokapitalizowaniem, wymienione przez władze węgierskie w ich odpowiedzi na decyzję o wszczęciu postępowania z dnia 27 stycznia 2011 r., mogą być uznane za środki ograniczające zakłócenia konkurencji wywołane przez pomoc.
- (94) Uwzględniając ograniczoną wielkość FHB na rynkach detalicznych i komercyjnych na Węgrzech (udział w rynku w wysokości odpowiednio [0,9–1,08 %] i [0,5–0,9 %] w rynkach depozytów detalicznych i korporacyjnych) oraz uwzględniając fakt, iż bank zwrócił kapitał wpłacony przez państwo w mniej niż rok po jego przekazaniu, Komisja jest jednak zdania, że zakłócenia konkurencji pozostaną ograniczone. Dodatkowo, biorąc pod uwagę, że FHB spłacił już cztery raty pożyczki średnioterminowej państwa w ramach programu wspierania płynności, Komisja nie ma powodu, aby wątpić, że bank dokona pełnej i terminowej spłaty pożyczki.
- (95) Co więcej, odsetki zapłacone państwu są zgodne z programem dokapitalizowania i gwarancji i w związku z tym są właściwe, zgodnie z wymogami pkt 34 komunikatu w sprawie restrukturyzacji.

WNIOSEK

- (96) Komisja stwierdza, że na podstawie informacji przekazanych przez władze węgierskie i zaktualizowanego planu restrukturyzacji FHB określonego w sekcji IV niniejszej decyzji, wdrożone środki wsparcia w formie pożyczki na utrzymanie płynności finansowej i dokapitalizowania są zgodne z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu i spełniają wymogi komunikatu w sprawie restrukturyzacji w zakresie rentowności, podziału obciążenia i środków ograniczających zakłócenia konkurencji.
- (97) Węgry w drodze wyjątku zgodziły się na przyjęcie niniejszej decyzji w języku angielskim jako jedynym języku autentycznym,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środki składające się z pożyczki średnioterminowej państwa w wysokości 120 mld HUF (około 410 mln EUR) przyznanej w dniu 25 marca 2009 r. z terminem zapadalności na dzień 11 listopada 2012 r. i dokapitalizowania w wysokości 30 mld HUF (około 100 mln EUR) w formie akcji uprzywilejowanych w zakresie dywidendy specjalnej i jednej akcji z prawem głosu przyznanego w dniu 31 marca 2009 r., które Węgry wdrożyły na rzecz FHB Jelzalogbank Nyrt, są zgodne z rynkiem wewnętrznym na mocy art. 107 ust. 3 lit. b) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 2

Niniejsza decyzja skierowana jest do Węgier.

Sporządzono w Brukseli dnia 22 lutego 2012 r.

W imieniu Komisji

Joaquín ALMUNIA

Wiceprzewodniczący
